

Posudek bakalářské práce

Titul: *Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „Ochrana fauny a flóry“.*

Autorka práce: Kateřina Smejkalová

Vedoucí práce : PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 54 stran + přílohy a bibliografie, celkem 58 stran

Bakalářská práce Kateřiny Smejkalové je založena na aplikovaném jazykovědném výzkumu odborné terminologie. Autorka si pro svůj výzkum vybrala 28 evropských legislativních textů z oblasti „Ochrana fauny a flóry“ (s. 14) o celkovém rozsahu cca 198 normostran ve francouzské i české verzi (s. 13) a sestavila si tak paralelní jazykový korpus o rozsahu 50.829 slov v češtině, resp. 68.799 slov ve francouzštině (s. 25). V tomto korpusu pak ručně vyhledala 34 klíčových francouzských termínů daného sémantického pole (s. 27) a k nim pak elektronickou excerpcí nalezla 198 kolokací (s. 28). U nalezených klíčových slov a kolokací zkoumala jejich české ekvivalenty a tyto překlady porovnávala se závaznými českými ekvivalenty podle databáze ISAP (s. 27).

Z terminologické analýzy (s. 28-46) není jasné, zda autorka porovnávala překlady pouze u klíčových slov, nebo i u jejich kolokací. Primárně si totiž „podle počtu překladů“ rozdělila pouze vzorek klíčových slov (s. 28) a teprve v rámci jednotlivých klíčových slov analyzuje i způsoby překladu kolokací, a to ne vždy systematicky. Analýza se tak stává nepřehlednou – např. pro kolokaci *bien-être des animaux* nalezla dva překlady *dobré životní podmínky zvířat* a *zdravotní stav zvířat*, které nejsou synonymní, ale jsou zařazeny mezi „klíčová slova s více synonymními překlady“ (s. 31), neboť klíčové slovo *animal*, vyskytující se v obou kolokacích, lze překládat synonymy *zvíře* a *živočich*. Také samotné rozdělení klíčových slov do kategorií je problematické (s. 28), neboť první dvě kategorie nejsou od sebe jasně odlišeny („klíčové slovo s více překlady“ a „klíčové slovo s více synonymními překlady“) při rozlišení třetí a čtvrté kategorie je použito nově i kritérium překladu kolokací („jednoznačný překlad klíčového slova“ a „jednoznačný překlad klíčového slova, více navzájem si odpovídajících překladů kolokací“) a pátá kategorie s kritériem překladu nesouvisí („zřejmé nejasnosti ve francouzských textech“). Při detailním pohledu na analyzovaný materiál je však třeba konstatovat, že diplomandka systematicky porovnávala nalezené lexikum s databází ISAP, ačkoli nalezené rozdíly v překladech již dále nerozebírá.

Nepřehledné rozčlenění materiálu a absence dílčích shrnutí způsobily, že diplomandka ze své analýzy mohla vyvodit pouze velmi obecné závěry, které nejsou podepřeny konkrétními údaji a argumenty (s. 46). Prvním závěrem je nedostatečný rozsah a kvalita databáze ISAP, druhým pak konstatování, že některé nalezené překlady jsou zbytečně nepřesné.

Předkládaná práce obsahuje též stručný teoretický úvod korpusové lingvistiky (s. 6-9), popis práce s databází Eur-lex, odkud texty z korpusu pocházejí (s. 10-13) a podrobný návod k sestavování a využití paralelního korpusu v programu *Paraconc* (s. 18-26).

Z formálního hlediska má práce všechny potřebné náležitosti, včetně cenného dvojjazyčného slovníčku nalezených termínů a kolokací (s. 49-54), který slouží zároveň jako rejstřík. Rušivě působí místy popularizační styl textu s řečnickými otázkami (např. s. 6 nahoře, s. 22 „Zdalo by se, že vše bylo provedeno/.../, apod.), na některých místech textu je patrné, že byly dokončovány ve spěchu – např. na s. 12 dole je pasáž „Není nutné, oficiální anglické názvy odstraňovat /.../ také by to urychlilo různá vyhledávání apod.“ patrně omylem odjinud vložena na toto místo, stejným případem bude i věta „V nabídce položky ‚Typ souboru‘ vybereme/.../“ na s. 22 nahoře. U popisu vyhledávání podle frekvence (s. 25) opomněla autorka uvést, k čemu toto vyhledávání slouží, popis výsledků tohoto postupu (poslední tři řádky tamtéž) nedává smysl („document“ není slovní druh). Na s. 21 autorka zdůrazňuje, že texty pro korpus je nutné převést přes formát RTF (a nikoli z formátu DOC přímo do TXT), ale neuvádí, proč je tento postup nutný. Základní informace o velikosti výchozího korpusu a rozsahu excerpovaných termínů jsou v práci zbytečně roztroušené (cf. zde odst. 1).

Předkládaná práce by mohla být velmi kvalitní, kdyby si autorka přehledněji a pečlivěji rozčlenila výzkumný vzorek, vyvodila ze svých analýz patřičné závěry a věnovala více času závěrečné redakci. Ve stávající podobě doporučuji práci k obhajobě a hodnotím jako dobrou.

.....
PhDr. Jan Radimský, Ph.D., v. r.

V Českém Krumlově, dne 10. května 2006